

na strážníky, zatlačující jiný dav lidí, bezprostředně za strážníky s kamenem v pravé ruce a dalšími dvěma kameny v pravé kapse a každému pozorovateli tohoto chování obžalovaného a jeho okolí vnutily se přímo dojem a představa, že obžalovaný v nejbližším okamžiku hodí kamenem po strážnících a že tak učiní za tím účelem, by zamezil zatlačení předního davu strážníky, tudíž představa, že obžalovaný má v úmyslu, házením kamenů zmařit služební úkon bezpečnostní stráže. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že rozsudek spatřuje ve zjištěném jednání obžalovaného čin vedoucí ke skutečnému vykonání zločinu Šu 81 tr. zák.

Čís. 2612.

Skutková podstata zločinu veřejného násilí podle Šu 81 tr. zák. ve směru objektivním i subjektivním.

Násilí nemusí býti vykonáno rukou pachatele přímo na těle napadeného; stačí, vynaloží-li pachatel sílu, jež čelí aspoň prostředech proti úřední osobě, při čemž se nevyžaduje, by překážka touto silou vyvolaná byla překážkou fysickou.

Zákon nerozlišuje v Šu 81 tr. zák., zda úřední nebo služební úkon, který pachatel hledí zmařit, čelí proti pachateli, či jen anebo současně i proti jiným osobám; spadá sem hození kamene do jízdní stráže, třebaš dopadl vedle na zemi.

Popírá-li obžalovaný čin, lze jeho úmysl zjistiti i závěry z jeho zjištěného jednání po stránce objektivní.

Pohnutky výtržností při demonstracích nemusí se kryti s pohnutkami k demonstracím samým.

Jde o pohnutku nízkou a nečestnou, dopustil-li se kdo jednání čelícího k rozvratu veřejného pořádku.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1927, Zm I 471/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. července 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle Šu 81 tr. zák., a nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnost jest v nepravu, namítajíc s hlediska Šu 281, čís. 9 písm. a) tr. ř., že pouhé hození kamenem není samo o sobě zprotivením se někomu, jelikož pro pojem ten nestačí útok, nýbrž předpokládá se, že tu bylo určité jednání směřující proti zprotivivšímu se a by ten se zprotivil proti tomuto jednání. Ani doslov ani smysl ustanovení Šu 81 tr. zák., ani účel jeho, jímž jest zabezpečení nerušeného vykonávání veřejných úřadů a veřejné služby, neposkytují opory pro výklad stížností hájený. Zákon nerozlišuje v Šu 81 tr. zák., zda úřední nebo služební úkon, který pa-

chatel hledí zmařiti, směřuje proti pachateli samému či jen anebo současně i proti jiným osobám. Že zákon nemá v §u 81 na zřeteli toliko rušení úředního nebo služebního úkonu osobou jím přímo dotčenou, plyne z ustanovení §u 314, které zakazuje obdobnou rušivou činnost, ovšem menší intensity pod následkem trestu výhradně (arg. slova »vmísí se«) — osobám výkonem úřadu nebo služby přímo nedotčeným. Bylo by nelogickým, upříti právnímu statku nerušeného výkonu veřejných úřadů a veřejných služeb, chrání-li jej § 314 tr. zák. vůči méně intenzivnímu a proto méně protiprávnímu rušení se strany nezúčastněných osob, zvýšenou ochranu §u 81 tr. zák. vůči vážnějším a proto protiprávnějším útokům osob těch. Správnosti zužovacího výkladu, jaký uplatňuje stížnost, nenasvědčuje ani smysl, jaký přikládá slovům »zprotiviti se« obecná mluva, uváží-li se, že pachatel, ruší-li svou činností úkon, čelící proti jiné osobě, činí věc osoby té věci svou. Ostatně výkon služby jízdních strážníků čelil právě tak proti stěžovateli, jako proti ostatním přítomným demonstrantům. Stěžovatele neomlouvá ani to, že kámen, jež hodil do stráže, nikoho nezasáhl, nýbrž dopadl vedle na zemi. Zločin podle §u 81 tr. zák. byl v souzeném případě dokonán, jakmile obžalovaný v úmyslu, by zmařil služební výkon jízdní policie, kamenem do ní hodil. Okolnost, že kámen dopadl vedle na zemi, nepadá na váhu. Neboť, je-li podle §u 81 tr. zák. již ten trestným, kdo v úmyslu tam naznačeném služebnímu orgánu i jen hrozí nebezpečnou pohrůžkou, že na něj hodí kamenem, jest jím tím spíše obžalovaný, který ihned, byť i bezvýsledně, přikročil k vykonání tohoto zla. Rozdíl jest pouze v tom, že jeho čin spadá pod druhý případ §u 81 tr. zák., ježto nejde již o pouhou nebezpečnou pohrůžku, nýbrž o skutečné násilné vztažení ruky. Tento zákonný znak není totiž vázán na předpoklad, že násilí musí býti vykonáno rukou pachatele na těle napadeného, nýbrž stačí, když pachatel vynaložil sílu, jež čelí alespoň prostředech proti osobě úředního orgánu, při čemž se nevyžaduje, by překážka touto silou vyvolaná byla překážkou fysickou v tom smyslu, že napadený, chce-li úřední výkon provést, musí překážku dříve odstraniti, nýbrž jest stejně trestným i ten, kdo vynaložením vlastní síly vyvolává pouhou překážku psychickou ve formě nebezpečí, jež postaví napadeného před volbu, buďto se vzdáti úředního výkonu, anebo musiti se obávati porušení své tělesné neporušenosti. O takový případ jde také v souzeném případě, třebaže nebezpečí obžalovaným vyvolané, t. j. možnost, že kámen někoho ze strážníků zasáhne, trvalo jen několik okamžiků.

Po subjektivní stránce namítá stížnost, že nebylo řádně zjištěno, že obžalovaný zamýšlel hozením kamene se zprotiviti, pokud se týče předsevzítí čin v §u 81 tr. zák. naznačený, a že se soud nezabýval touto stránkou činu ani v případě jeho násilného odporu proti úkonu nadstrážníka M-a. Než tu stačí poukázati na důvody napadeného rozsudku, v nichž je výslovně zjištěno, že obžalovaný jednal v úmyslu, by zmařil výkon policejní stráže, rozptýlení demonstrantů a udržení veřejného pořádku, proti službu konajícímu policejnímu nadstrážníku H-ovi a ostatním nezjištěným strážníkům policejní jízdní stráže skutečným násilným vztažením ruky, a to se zbraní, hozením kamene proti oněm úředním osobám,

se zprotiviv a že později při svém zatčení skutečným násilným vztažením ruky se zprotivil policejnímu nadstrážníku Jaroslavu M-ovi, tudíž rovněž osobě v §u 68 tr. zák. jmenované, při konání jeho služby v úmyslu, by jeho služební výkon, předvedení obžalovaného na policejní strážnici, byl zmařen. Tím jsou v obou případech zjištěny všechny pojmové znaky skutkové podstaty zločinu podle §u 81 tr. zák. jak po stránce objektivní, tak i subjektivní, takže výtky stížnosti, pokud ji lze pojímati jako hmotně-právní výtku ve smyslu §u 281 čís. 9 a) tr. ř., jest zřejmě bezdůvodna. Okolnost, že hození kamene připouští i jiné závěry než ten, by jím byl výkon služby policie zmařen, nemá s hlediska §u 281 čís. 9 a) (neb 10) tr. ř. významu, jakmile soud, uváživ okolnosti souzeného případu, zjistil, že úmysl pachatelův čelil právě k onomu výsledku. Odůvodněnou není ani formální výtky, do právních úvah vmísená, že totiž v rozsudku nejsou uvedeny důvody pro ona subjektivní zjištění a zejména pro výrok, že stěžovatel jednal — hodiv kámen do jízdní policie — v úmyslu, zmařiti výkon jízdní policejní stráže. Závěrem nalézacího soudu obsaženým ve slovech: »Za zjištěného stavu věci, se zřetelem ku stávající situaci«, dostalo se rozsudku po subjektivní stránce odůvodnění formálního, s hlediska §§u 281 čís. 5, 270 čís. 5 tr. ř. dostatečného, a to poukazem na předchozí zjištění skutkového děje. Není vadou, že vývody, na něž takto poukázáno, zabývají se jen objektivní stránkou činů obžalovanému za vinu kladených a vnějšími okolnostmi, za nichž se staly. Nesmí se přehlížeti, že jde o zjištění úmyslu obžalovaného, který jakožto duševní děj v jeho nitru, nedal se v souzeném případě, kde obžalovaný popírá čin i po objektivní stránce, jinak zjistiti, než právě závěry ze zjištěného jednání pachatelova po stránce objektivní, a že proto soud byl v zájmu účinného stíhání i nedoznaných činů oprávněn, by, užívaje svého práva, volně hodnotiti výsledky průvodního řízení (§ 258 tr. ř.), učinil i tu takové závěry, to tím spíše, že vzal za prokázaný jen ten úmysl, který vzhledem k zjištěnému stavu věci byl nejbližší. Zmateční stížnost jest tedy ve všech směrech bezdůvodná, a bylo ji proto zavrhnouti.

Odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního není odůvodněno. Na okolnost, že k zažalovaným činům došlo po politické demonstraci, nemůže se obžalovaný odvolávat, neboť dlužno rozlišovati mezi demonstracemi samými, jichž pohnutky ovšem nebývají vždy nízkými a nečestnými, a mezi výtržnostmi, k nimž dojde teprve později při udržování pořádku. Pohnutky těchto výtržností nemusí se nutně krýti s pohnutkami k demonstraci samé, naopak, jak zkušenost učí, bývají většinou páčány lidmi, kteří se k demonstrantům přidruží jen proto, by skryti v davu mohli páchat násilnosti, zejména na strážcích veřejného pořádku. Také obžalovaný nejednal z pohnutek politických; zjišťujeť soud výslovně, že jednal z hrubé zlomyslnosti, ač věděl, že podle stavu věci mohou z jeho jednání vzejíti vážné následky a že se tím provinuje proti veřejnému pokoji a řádu i proti občanským povinnostem. Z tohoto nesociálního chování se obžalovaného usoudil nalézací soud právem, že obžalovaný jednal z pohnutek nízkých a nečestných, to tím spíše, když obžalovaný jako státní zaměstnanec jednáním čelícím k rozvratu veřej-

ného pořádku zároveň se provinil hrubě proti stavovské cti. Výrok o ztrátě práva volebního odpovídá tudíž zákonu a bylo proto odvolání obžalovaného v tomto směru jako neodůvodněné zamítnouti.

Čís. 2613.

Skutková podstata zločinu §u 153 tr. zák. nevyžaduje sice ani objektivních známek lehkého poškození na těle (viditelných známek a následků podle §u 411 tr. zák.), poškozením na těle ve smyslu onoho zločinu jest však jen zranění, t. j. porušení tělesné neporušenosti (nikoliv nedotknutelnosti), a způsobení škody na zdraví tělesném a duševním, přihlížejíc obzvláště i k účinkům takové škody na vykonávání povolání poškozeného.

Není uposlechnutím výzvy k rozchodu (§ 283 tr. zák.), snaží-li se pachatel odejít z místa shluknutí policejním kordonem, leč by jiným směrem odejít nemohl.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1927, Zm I 486/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 24. června 1926, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem těžkého poškození na těle podle §u 153 tr. zák. a přečinem proti veřejnému pokoji a řádu podle §§u 283, 284 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, pokud jím byla obžalovaná uznána vinnou zločinem podle §u 153 tr. zák. a přečinem podle §§u 283, 284 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a uznal obžalovanou vinnou, že dne 11. června 1926 v P. policejního nadstrážníka Josefa M-a, tudíž osobu v §u 68 tr. zák. jmenovanou, když vykonával svou službu — udeřivši ho rukou do obličeje — skutkem urazila a že tím spáchala — rovněž jako skutkem, v napadeném rozsudku pod čís. 3 souzeným — přestupek proti veřejným zřízením a opatřením podle §u 312 tr. zák. Pokud jde o přečin proti veřejnému pokoji a řádu podle §u 283 a 284 tr. zák., vrátil věc zemskému trestnímu soudu v Praze, by ji v tomto směru opět projednal a, přihlížeje při výměře trestu k právoplatným výrokům o vině pro přestupky podle §u 312 tr. zák., znova rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalované, která ponechává rozsudek prvního stolu nedotčeným, pokud jím byla uznána vinnou, že urazila slovy policejního nadstrážníka Josefa M-a, konajícího službu a spáchala tím přestupek §u 312 tr. zák., dlužno přiznati oprávnění co do obou částí rozsudku, jež napadá. Pokud jde o zločin podle §u 153 tr. zák., namítá stížnost právem podle čís. 10 §u 281 tr. ř., že skutek, jež podřadil nalézací soud pod ustanovení §u 153 tr. zák., zakládá toliko skutkovou podstatu přestupku podle §u 312 tr. zák., ježto zjištěnými skutečnostmi není na-